

Mahjas weefis.

Ar pašča wifuschēliga augsta Keisara wehleshanu.

25. gada:

gabjums.

Maksa ar peesubtischānu par pašti:
Ar peesikumu: par gadu 2 r. 35 f.
bes peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar peesikumu: par 1/2 gadu 1 „ 25 „
bes peelikuma: par 1/2 gadu — „ 85 „

Maksa bes peesubtischānas Rīgā:
Ar peesikumu: par gadu 1 r. 75 f.
bes peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar peesikumu: par 1/2 gadu — „ 90 „
bes peelikuma: par 1/2 gadu — „ 55 „

Mahjas weefis isnaht weenreis pa nedeku.

Mahjas weefis teel isnots festbe-
nahm no plkst. 10 fahļ.

Maksa par fludināshanu:
par weenas flejas smalku rakstu
(Petti) rindu, jeb to weetu, to
tahda rinda eekem, maksa 8 fap.

Redakcija un ešpēdija Rīgā,
Greni Pīates bīlšū- un grahmātu-
drukatawā un burtu-leeuwē pee
Pētera basnijas.

Mahditājs. Jaunakāhs siņas. Telegrafa siņas. Selschēmes siņas: Rīgas brugu teefas adjuhtis. Lombarda bībināšana. Substiba par notifikāšām nelahri-
bāhm u. t. pr. Karoga swebiti. Westene. Iščhile. Walsa un tahs apgabals. Nahys Widsēmes leellunga jatts teefibas anglis. Leepaja Pēternēst. Par breesmigu nelotimi
Baltijas jubrā. „Golofa sreedums u. t. pr. Peterburga. Raflawa. Woronescha. Kawna. — Ahseemes siņas: Franziija. Greeskija. Afrīta. — Wehstule „Mahjas weefis.“ Tir-
gus siņas. — Peelikumā: Wehrgu usiziba un atreeschanāhs. No Sibrus libš Mēlsanderam. Graubi un seebi.

Jaunakāhs siņas.

Bahrgrosischānas muhsu polizijas waldē. Lihdschīnigais Peterburgas Ah-Rīgas pristāws, koleģiju registrators Pfeiffer, eegelts par polizi-
jašmeistaru Dinaburgā; abina weetā stahfees kwartalošjeers titulehrrahhs Morx un ta weetā kwartalošjeera palibās Heinrichs Stankewitsch. Pristāws Pfeiffer kgs ari pahrwaldija ar leelahm fēmehm polizijas detektiw-nodatu; ta tagad us-
dota wilsēhtas-datas pristawam, titulehrrahham v. Willebois.

Stokas juhrmala. No tureenās mums rak-
sta tā: Breesmigais wehjsch, kas dauds weetās leelu fahdi padarija, ari muhs juhrmalneekus bahrgi peemelleja. Raga zeemā ween tila 6 laiwās, ar kartupeleem un zigorineem lahdetas, no wilneem fadausitas, tā la nabaga zilweeem nepeezeechama fahde, jo dascham bija wifa ru-
dens bagatiba laiwā fakrauta, ko Rīgā pahrdodot zereja few seemas pahrtiku un siltu apgehru eegahdatees, bet nu japaleek tuffschā! — Ari dascheem Bigaunu zeemneekem kartupeku laiwās fahlahdetas, bet ne til leelā mehra tā Raga zeemā. — Wehl peemināms, ka pee Dubulteem no fadausita kuga libhs schim tilai 2 noslī-
kuschēe ir atrasti un paglabati. Weens, kuru zaur daschahm simehm par nelaimiga kuga kap-
teimi atfina, tila pret Ahseem juhrmalā atfla-
lots, tas tila tuhlin otrā deenā, no Majoru muishās pahrwaldneeka, zeen. DREW kunga, tur-
pat Ahseru kapōs us to labako wihs paglabats.

Juhrmalneeks.

Walfā, kā „Sakala“ stahsta, 10 libhs 15 gadus atpakat wehl toti mas Igaunu bijis un tee pašchi bijuschī tilai deenastneeki, jo ziti toreis wehl eeklatijuschī par kaunu, buht Igauni, un tadeht flehpuschēes ais Wahzu familiju wahrdeem. Bet tagad Igauni atrodotees tur gandrihs wifōs pilsehtas amatōs un wifās darischānās. Wīnu flaitis topot gadu no gada leelaks un jaw gan-
drihs puse no wīseem pilsehtu nameem peederot Igauneem. Tagad il katrs karsti atfihstotees par Igauni un swebti fargajot fawu tehwu fa-
milijas wahrdu. Ar leelu dedsihu wīni nemot dalibu pee wīseem tautas zenteeneem un darbeem un luhkojot fchē arweenu tahlak fāknēs laist, —

jebschu gan pilsehtā atronāhs wairak Latwee-
schu, nēla Igaunu datā.

Chrgeme. No tureenās mums peenahzīs fchahds
sinojums: Scho rudeni seema muhs ir ahtri pahrschēigūsi, pirms wehl nebijam fawus lauku
augtus nokopuschī un rudens darbus pabeigu-
schī. Ziteem wehl ir kartupeli tihrumā, ziteem
kahposti dahrsā, ziteem lini stahdā, daudseem ka-
nepaji mahrkā. Mas ir to, kas wījus fchōs
darbus libhs 7. Oktoberim bija gauschi, jo us
to nakti no 7. us 8. Oktoberim mums peenahza
til dauds sneega, ka teem, kas bija ar rateem
us lauku isbraukuschī, bij janoleek rati us ruhmi
un jamekle ragawas, ar ko mahjā braukt. Ne-
war atmineht, kad Oktobera fahlumā til dauds
sneega ir peenahzīs tā fchogad. Teem fainnee-
keem, kam wehl ir ko kult, ir raises deesgan ar
labibas noweschānu no tihruma un ischahwe-
schānu. Ziti ir metuschī meeru no kulschānas
un strahda linus, gaididami, lai sneegs nokuhst,
bet nesin ko fagaidihs, jo sneegs nahļ ween
wairumā, un aulsiums nemahs fpehtā, tā ka
dascheem zilweeem jaw ir nosaluschās rokas un
lahjas. Tai augschā minetā nakti ir ari leela
wehtra muhs apmeklejušī, dauds kokus nolau-
dama kahdus 15 fokus no muhsu basnijas
durwim auga gara un refna egle, kura bija pee
basnijas par gresnumu, un warbuht ari wezaka
kā basniza, ta ir to nakti no wehtras nolaušta.

Kahds draudses lozellis.

Peterburga. Leela walfis-nemeerneeku (nihil-
listu) partijas teefachāna fahlfchēhs un „Wal-
dibas Wehstnefīs“ siņas par teefachānas eefah-
kumu jaw isfludinajis. Kad teefachāna buhs
beigta un wifās siņas par to „Waldibas Wehst-
nefi“ pasneegtas, tad ari schini weetā warefim
lahdas siņas usfihmeht.

Dultschinas leeta. Dultschina arweenu wehl
naw nodota Montenegreescheem; bet tagad nahļ
siņas, ka sultans no fawas puses wairs nelee-
kās Dultschinas nodoschānu nowilzinajot, jo
wīnsch Derwischam-Pascham pawehlejis, lai us
wifadu wihsi fchēdsotees ar Dultschinas nodo-
schānu. Lai nu ari no Turku puses wairs
Dultschinas nodoschāna netiks kaweta, tomehr
Albaneeschī ar wīseem fpehkeem pretojahs, pat
pret Turkeem wīni israhda naidigu prahtu.

Belgija. Belgijas walfis fapulze, tā tas

mehds notikt, tapa atflahta ar trona-runu.
Rehninsh fawā trona-runā wispirms peemineja
leelos walfis- un tautas-swebtklus, ko Belgijā
schini gadā til leeliskam swebtija, pee tam wal-
stei pateikdamees par wīnās patriotisku isturescha-
nos; tad norahdija us tam, ka kronprinschā
Rudolfa faweenoschānāhs ar prinzesi Stefāniju
ispildot wispahrigo wehleschānos; peemineja ari
to, ka zitas walfis Belgijai arweenu israhdot
fawu draudsihu. Gemesli, kapeh; Belgijas
waldiba ar pahwesta waldibu nahlfuse fadur-
schānā, esot fapulzei jaw sinami. Scha gada
raschojumi esot labaki isdewuschēes par pehna
gada raschojumeem; walfis mantas labaka buh-
schāna leekot zereht, ka isdoschānas un eenem-
schānas schini gadā islibhsinaschotees; pawairo-
tas eenahschānas pawezināschot wispahrigo fko-
las buhschānu. Beigās Rehninsh fawā trona-
runā peemim, ka tilschot islaisis jauns likums
par semkopibu un par swebju upēs.

Persija. Kā is Tebrisas teel sinots, tad
scheits Dbeidulla, kas ar kahdeem 8000 Kurdu
no Sehras kalneem bija nahzīs, esot no Persu
kara-pulkeem atfisis atpakak. Kurdeem bijuschī
eewehrojami pasaudejumi un tagad wīni nomet-
uschēes lehgeri kahdas 8 juhdses no Arumijas.

Telegrafa siņas.

Ragusa, 30. Oktoberi. Derwisch-Pascha
Dultschineeschus usāzināja, lai ar wīnu Dul-
tschinas dehl farunajotees; bet Dultschineeschī
schahdu Derwischa-Paschas usāzinajumu atrai-
dijuschī. Albaneeschī, kas Italiā dsihu, Al-
baneeschu fabeedribu usmufina us pretoschānos.
Derwisch-Pascha fabeedribas wadonam dena to
padomu, lai padodotees.

Agrama, 29. Oktoberi. Schē notika semes
trihzeschāna. Skahdi rehkina us kahdeem 3 mili-
oneem gulschu, nerunajot nemas no fahdes, kas
notikuse basnizās. Nakti peh; tam ari pamani-
juschī semes grubdeenus, bet tee bijuschī wifai
nestipri. Tureenās apgabalā ari zaur semes
trihzeschānu notikuse weetahm fahde. Keisars
dahwinajis 10,000 gulschu.

Keapele, 28. Oktoberi. Uguns wehmeju kalns
Wesuwōs darboschānā peenemahs. Diwi wiruma
straumes, kas no kalna ribles isgahschāhs, jaw
aistteepjāhs libhs kalna lejai.

Geschiedenes inas.

Par Rīgas brūn-teešas adjunktū Vidzemes gubernatora lgs 14. Oktobri ir apstiprinājis Vidzemes muišnieku Alfredu von Loewis of Menar.

Par lombarda dibināšanu Rīgā jau sen laikiem top spēcīgā un 1806. gadā pat pamata kapitāls preekšč tam dahwināts, bet lihdš fchim tas wifs ir palizis beš kahdas sekmes. Kā dširdams, tagad esot nodomāts, lombarda eetaifichanu atlikt uš 1885. gadu, jo tad pamata kapitāls, zaur augļu augteem, buhšot fašneedšis to sumu no 100,000 rbl. — Lombards ir tahda banka, kur pret leetu (ne naudas papihru) eekihlaschanu war naidu dabuht aishnemees. Tahdi lombardi žitās leelās pilsfehtās strahda ar leelu sekmi. Lombards preekšč nabagakeem laudim, kam kredita naw, no leelas fwehtības: wini dabuhn fchē wajadsības brihšchōs naidu par ir lehtahm prozenteem (pa 6 pa gadu) un tadehl naw jagreeschahs pee auglotajeem, kas no wineem titpat dauds par mehnefi plehšch.

Winā nedelā schurp atwesti 1020 maiši fwešču miltu ar Bahzu damslugi „Nek“, kapteinis G. Moris is Neumihlēnes pilsfehtas, adrešereti B. Bornholdt un beedr. Rīgā.

Schahdas krona-muišchās un obroka-gabali tapš wairakfoliſchanā uš arendi isdoti, un proti: 2. Dežemberi, Baltijas domehnu pahrwaldē: Dobeles muišcha ar 1 krogu, Penkule ar 1 kr. un Zimere ar 1 kr. (Dobeles apr.), un Dinamindē dšehreenu pahrdotawa (Rīgas apr.). — 8. Dežemberi, turpat: Abawas muišcha ar 1 kr. (Lukumas apr.), Medema muišcha ar 2 kr. (Bauskas apr.), Kabrku muišcha ar 2 kr. un Kalnu m. pee Bales ar 1 kr. (Jaunjelgawas apr.), Dinamindes malkas osta un Remmes plawa (Rīgas apr.). — 28. Nowemberi, Kuldigas pils-teešā: Edeš uhdens-dširnawas.

Suhdšibā par notifikahm nekahrtribahm pee Rīgas pilsfehtas domes ložektu zelschanas Baldošchs Senats zaur ukasu no 7. Nowembera p. g. bij pilnigi atžehlis spreedumu, lo bij spreeduse Vidzemes gubernas walde preekšč pilsfehtu leetahm, un usdewis schai waldei, isdariht jaunu ismekleſchanu un tad par wifahm suhdšibas punkteem spreest jaunu spreedumu. Kā „B. B.“ sino, tad fchi ismekleſchana nu esot nobeigta un gubernas walde 4. Oktobri fch. g. spreeduse jaunu spreedumu. Gubernas walde, suhdšibu dachās punktes par pareisu atšhdama, isfaka, ka notifikahs zelschanas tomehr ne-esot atžetamas, jo, kad ari tahs no suhdsetajeem peerahditahs nekahrtribas nebuhtu notifikahs, tad zelschanas panahkums tomehr nebuhtu žitads isnahžis. Uš to dibinadamahs, gubernas walde pilsfehtu leetas ir nospreeduse:

- 1) Rīgas padomes ložektu zelschanas no 1878. g. atstahst spehštā;
- 2) Vidzemes pilsfehtu waldehm, dehl eewehroschanas un ispidiſchanas nahlotnē, dariht sinamu: a) ka naw peelaiſchami pee zelschanahm masahs gildes ložekti, kad wini pilsfehtai par labu malka kahdu nodoschanu, kas naw peemina pilsfeht. likuma 17. art un nosajūmōs no 26. Merza 1877. g. 4. art.; b) ka pee zelschanahm naw peelaiſchamas pilsfehtas un winu eestahdes, kā nekustamu mantu ihpafchneezes; c) ka zaur pilnwaru eeguhtu zelschanas teeſibu naw brihw tahlakī dot, zaur pilnwaru (неперозъпартъ);
- 3) gubernatora kungu luhgt, likt ismekleht, waj ahrjemneeki Wernecke un Meiers ir pee zel-

ſchanahm dalibu nehmuſchi un fault winus pee atbildibas, ja tas buhtu notizis, un

4) suhdsetajeem, adwokatam Kalninam un ziteem, isdot norakstu no fchi spreeduma.

Karoga fwehtfi. Swehtdeenas wakarā bija karoga fwehtfi Rīg. Lat. beedribā. Leelā beedribas sahle mirdseja no simtahm degoschahm leesmahm, raibeem karogeem, karodšineem un bagati isstahditeem salumeem. Drihs pehž pulsten 9 no flatuwes atskaneja fwehtku marschis un tai pašchā brihdi eesahklahs fwehtku gahjeens. Pirms 2 fwehtku marschali, tad beedribas wezais karogs, dšeedaschanas fwehtku Lihgo-karogs, aif ta jaunais gresnais karogs, pa abahm pufehm weena karoga dahma, fneega baltās drehbēs, u. t. pr. Teescham sirds tifa aisgrabhta, uš diſchano fwehtku gahjeenu flatotees. Kad musikas skanas apluſa, tad no pa-augstinatas weetas M. jaunkundse, karogu dahwinataju wahrdā, nedewa jauno karogu beedribai, pee tam jaukus, eewehrodamus wahrdus runadama, lo pa dalaif schē usſihmeſim. Zeenijama amataja starp žiteem wahrdēem fajija: „Toreif (pa beedribas 10 gadu fwehtkeem) mehš apsolijam beedribai dahwinahst karogu. Schodeen ir ta deena, tagad ir tas brihdis, kurā mehš Latweeſchu jaunekles lihdš ar sawahm mahteem fajuhtram ihsti retu preeku, jo nu mehš galigi ispidam to apsolijumu. Rīgas Latweeſchu beedriba! Sanem no mums ſcho karogu ar tahdu sirdi, ar kahda mehš Lew to pašneedſam! Eſi Tu jo projam tas kahju spihdeklis muhſu tautai, eſi Tu muhſu wadone un muhſu patwehtrums! Tikai weenu wehleschanos atkauj man isteikt wifas manas kahrtas wahrdā: Geraugi ir turplikam muhš, tas ir, to kreifo puſi, jo wairak par lihdšstrahdneeži tautas laukā. Mehš un muhſu mahtes ruhpeſimees jo deenas jo wairak par fawu un fawas tautas garigo uſſelſchanu un meehigo labklahſchanos, tā ka pateeſi neweenam wairs nebuhs eemeſla par to suhdsetees, ka mehš ne-esot kreetnas tauttees katrā sinā. Un ne wis ween ceraugi, bet ari pabalsti muhš, lai muhſu spehli ne-avgurſt, tad mums wiſeem uslehts pateeſi mirdošchs ſelta rihts, tad puhtihš wehſch, kas spirdſina un tautas druwai leek kuplot!“

Beedribas preekſchneeks K. Kalnina lgs karogu fanemdams, aisgrabhta balſi pateizahs beedribas wahrdā dahwinatajahm par jauko, dahrgu balwojumu.

Ar retu, neredsetu jauku dahwanu, winsch fajija, Žuhs schodeen apbalwojeet Rīgas Latweeſchu beedribu! Karogs, lo Žuhs mums schodeen pašneedſat, buhs gan tas wiſu ſkaiſtakais wiſa Rīgā un warbuht ari wiſa Vidzemē. Bet ne par to ween muhſu sirdis schodeen no preekā puſt, ne, wehl jo wairak par teem mihteem wahrdēem, ar kureem Žuhs ſcha karoga nodoschanu pawadat, par tahm labahm wehleschanahm, lo Žuhs schodeen, uš muhſu publi-neem ſkatotees, isfakat, par tahm labahm apnemſchanahm, lo Žuhs no fawas pufes apsolat. Schodeen pirmo reifu es no Latweeſchu jaunkundses mutes dširdejis fwehtu apnemſchanos, lihdš ar wihtreem pee tautas darba ne-apnikuſchi lihdšstrahdaht. Schee wahrdi ir, kas muhš aisgrabhj, kas muhš pazel; jo nu muhſu nelabwehletaji nedrihtſtehs wairs uš mums fajiht, ka muhſu labaka, daitaka puſe, muhſu mahtes un mahſas, neſtrahda ar mums, muhſu familijas dšihwē neteek Latweeſchu gars audſinats un lols un tapehž mums naw nahlotnes. Schodeen teek atklahti peerahdits, ka schahdas domas ir nepareizas. Uš jauna K. L. beedribas karoga krahsojahs osols, kas no wiſeem lokeem

muhſu tehwižā ir tas krahſchnakais, diſchenakais un ari ſtiprakais. Ar to Žuhs gribat isfajiht, lai muhſu beedriba buhtu til ſupra kā osols un winas darboschahahs nahlotnē jo krahſchna un ſekmiga. Jauna karoga laukā ſelta burteem spihd wahrdi: „Stahwi ſtipri, strahda droſchi!“ Pateeſi jauks, koboligs teikums! Ko gan labaku mehš buhtu warejuſchi schodeen no Žuhs mutes dširdeht, lo kreetnaku uš jauna karoga lafih! — Kad tahlak runadams K. Kalnina kungs fawu runu beidsa, tad no weeſu pufes atskaneja dimdoſcha augſta laime. Pehž tam, kad J. Baumana kungs dachus eewehrojamus wahrdus par jauno karogu un wina noluhku bija runajis, tad fwehtku gahjeens dewahs atpalat, jauno karogu uš ſkatuwes uſlahrdams. — Ar ſcho fwehtku ihſta data bija beigta. Nu ſahklahs dantſchu preeki, kas rihtam ſahlotees beidsahs.

Westeene. 26. Oktobri ſchejenes baſnizā teiza weefigais mahžitajs, H. W. Stoll'a tehws, fawu atwadischanahs sprediki. Winſch 48 gadus par mahžitaju nodſihwojis, tagad atstahj ſcho amatu, lai fawas wezuma deenas-pawaditu klufumā. — Westeenas robeschās tahfu jo tahfu pahrt winahm bij ispauduſchahs walodas, ka 28. Julijā fch. g. tureenes baſnizā esot padarits kahds noſeegums pret Deewa nama fwehtumu. Tē zaur ſcho waru paſinot, ka 14. Septemberi zeen. mahžitajs baſnizā preekšč Deewa kalpoſchanas eesahlfchanas draudſei paſludinaja, ka augſcham minetahs kaunahs walodas pehž tuwatās ismekleſchanas israhdijuſchahs par gluſchi tuſſcheem meleem, turklaht draudſei pee sirds lidams, turpmak nelad neliktees maldinatees no tahdahm breeſmigahm kaunahm aprunahm.

B. B.

Iſſchfile. Tur ir tikufe apstiprinata labdarischanas beedriba. ſchi jauna beedriba noſauzahs par „Iſſchfiles labdarischanas beedribu.“ 19. Oktobri ſchi beedriba notureja fawu pirmo pilno ſapulgi, par kuru pehž „B. B.“ waram ſchahdu ſinu paſneegt: Minetā deenā beedribu eepreezinaja draudſes ſkolotajs, Anorra tehws, dahwinadams wiſu fawu grahmatu krahwtuwi jeb fawu maſo „roſchu dahſinu.“ Kā to patš mehdsā fault, preekšč beedribas grahmatu krahwtu-wes. Dahwana faſtahw laikam is kahdeem 150 ekſemplareem, kas nu ir jaunahs beedribas bibliotekas pamats. Wehlaht beedribai dahwinaja krodſineeks Schmidta kungs kahdu droſchu, 110 rublu leelu parahdu, kas beedribai eedſenams no parahdneeka. It fawadu eespaidu dara krodſineeku dahwana. Ir weetas, kur krodſineeki greifſirdigi ſlatahs uš beedribu zelschanos; bet Iſſchfiles krodſineeki israhdahs pirmee beedribas weizinataji. Kā ſinu, tad diwi no wineem ir apnehmufchees, beedribai palihdſeht ar kapitalu beš procentu nemſchanas, ja beedriba gribetu ſew eegahdaht ihpafchās ruhmes, kas winai nepezeefchami wajadsigās. Tagad beedriba war isrihlojumus isrihtot til pagaiſta waldivas ruhmes, kas ir maſas un deesgan nederigas. Bet kamehr beedriba zaur pašchās pulineem warehs emanatot fawas ihpafchās ruhmes, tamehr winai wehl ilgi buhtu janogaida un japanes dauds gruhribu. — Zereſim, ka lihdšjuhtofchās sirdis un ſpehjoſchās roſas winai palihdſehs tapat, kā minete goda wiſri.

Walka un tahs apgabals. Swehtdeem, tai 19. Oktobri fch. g., bij Chrgemes draudſei bihbeles-fwehtfi. Pats draudſes mahžitajs, ſirmais Sielmana tehws, zaur wahjibu aiflawets, newareja pee fwehtkeem dalibu nemt. Deewa kalpoſchanu tureja, kā ari sprediki teiza, Trita-

tes mahzitajš Keuſſlera lungs. Biſbeles beedribas naudas cenahkumu zaur dahwanahm, nedarija ſinamu tadeht, ka daſchi pehrminderi, kuzi dahwanu laſitaji, to ne-efot wehl atdewuſchi, bet til peemineja grabmatas, kuras waj nu ſchkinlotas, waj lehtaki pahrdotas tiluſchas. Beedribas cenahkumu buhſchot wehlaki patš draudſes mahzitajš ſinamu dariht. Ehrgeſes mahzitajš Sielmana tehws zaur wahjibu un wezumu aiſkawetš, maſ war patš baſnija Deewkalpoſchanu tureht, to tura pa pahrdelahm tuwakee mahzitaji. Ka dſirdejam, tad Sielmana tehws buhſchot ſcho ſeemu no amata atlahptees un uſ Tehrpatu aiſſect dſihwot un klufiba ſawu muhſcha wakarū ſagaidiht. Wiſch, ka mums tila ſiahtis, efot kahduš 30 gaduš Ehrgeſes draudſe par dwehfeles gamu biſis un it ihpaſchi zeeſchi par ſkolahm gahdajis. Un wina gahdaſchana naw beſ ſwehtibas paluſe, jo latra Ehrgeſes draudſes pagasta, latram ſawa paſcha pagasta ſkola atrodama.

Swehtdeen, tai 26. Oktobri ſch. g., bija Balkas baſnija garija konzerte preeſch Wolgas bada zeetejeem iſriblota, ar jaunkundſes Marijas Gdenſkaſ peepalihtſibu. Programš bij bagatigš un preeſcha nahja gan ehrgetu ſwehle, gan dſeedaſchana (2 dſeeſmas) no kahdeem 140 kreisſkolas behrneem, gan ari no wijolehm dota, ka ari no jaunkundſes Marijas Gdenſkaſ ween tifa dſeedata. ſchi mahſſiga dſeedataja, ka dſirdeht datuſuſchi, ari pa ahrſemehm dſeedajuſe un wiſur ar labpatikſchanu tiluſe uſnemta. Ge-eeſchanaſ maſka bij: 50 kap., krehſlōš pee altara 1 rbl., ſeminariſteem 30 kap. un ſkolas behrneem 20 kap. Wairak maſkaſchanaſ tifa ar patejibu ſanemtaš. Klauſitaju bija papilnam.

Eug. draudſes kapſehta ſwehtdeen, tai 14. Septembri ſch. g., paglabaja behrneeka pulziniſch kahdu mihtu, 78 gaduš wezu draugu, Zahni Kioru. Iſgš wina muhſcha gahjeenš biſis ſchai behtu paſaulē, bet wehl leelaka ta Kunga ſchelaſtiba. Negribu mihta aiſgahjeja dſihweš gahjumu leelibt, nedš ari to, ka daudš, daudſeem labdari peemineht, bet tomehr gribu wina kapam kahdu peeminaš puſiti uſlikt. Aiſgahjejš bij wihrš, kahdu reti atradiš, kuſſch ne bagatš buhdamš, tomehr par behrnu labumu zaur ſkolahm ta gahdajis, ka teeſcham daſchš tehws to no wina wareja mahziteeš. Ar ſawu maſuminu behrnuš iſſkolojis, taš peedſihwoja pee teem to preeku, ka tam nebija ſawu behrnu deht kaunš Jaredš, bet wareja ar paſemibu preezateeš, ka wina behrni ar ta debefeš Kunga palihdſibu iſhti zilweki ſaweem lihdszilwekem. Wezalaiš dehlš tagad Maſkawā par diſchleri dſihwo un pehž ta taš weenš dehlš weenam bagatam ſiſtam par ſulaini jaw iſguš gaduš zelo lihds pa ahrſemehm. Preeſchjaunataiš dehlš deen augſtam Kungam un Keiſaram un tehwijai. Lai gan nelaika ſiſniga wehleſchana bij, ſawu dehtu no kara-deenaſta mahjaš ſagaidiht un to pee ſawaš puſſtedamaš tehwa ſiſdš ſpeeſt, tad tomehr taš ſcheitan nebij wehleš peedſihwot. Nelaiki apraud atraitne, 5 dehtu un 2 meitaš. Behdejuš gaduš nelaikiš dſihwoja pee ſawa jaunatahš meitaš wihra, Eug. pilš Leepmuſiſchā loymuiſchā, kur meitaš wihrš par rentneeku ir, un tur weegli ta Kunga meera aiſmiga. Meereš wina atduſuſchahm meefahm wehſā kapā.

Medna Kahrliš.

Kahdš Widſemeš leeklungu jaktš-teeſibaš augliš. Brahtli Albert 1850. g. no Rujeeneš leelahš muſiſchā leeklunga v. Kruedener nowirka Rauka mahjaš. Pirkſchanaš kontrakta 6. pa-

ragraſš noſaka, ka ta pehž § 254 Widſ. ſem. liſ. gr. no 1849. g. uſ pirzejeem nepahrejoſcha jaktš teeſiba paleeſ pahrdewejam. — Iſgahjuſchā pirmdena, 22. Oktobri, ſchis teeſibaš deht, Albertam bij it nepatihkama atgadijumaš, par kuru wiſch ta ſino: Ap plſt. 5 pehž puſdeenaš eeraudſiſis, ka wanagš, manā ſehta wiſtu ſagrabbis, aiſlaiſchahš uſ manu tihrumu, dodoš, ſlinti paſerdamaš, winam tury palak. Bet kad wanagš atkal tahtak aiſſaidahš, tad nahlu pa zeku, kaš zaur manu tihrumu wed, uſ mahjahm. ſche dſirdu, man palak brauzam un manu aſi peeſauzam, — uſ lo apſtahiōš. Te nu tagadejaiš muſiſchā ihpaſchneekš v. Aderkaš lungs mani peepeschi aptur un pawehl, winam tuhlin ſlinti atdot, neta neſajidamaš, kadeht lai eš to darot. Uſ manu luhgſchānu, lai mani ſuhdš, ja eš lo grehkojis jeb ja winam pee manāš ſlinter kahda teeſiba, v. Aderkaš lungs mani ſagrabbj ar weenu roku pee kruhtim, ar otru ker pee ſlinter, pee kam ari ſwahruš man ſapleſch. Uſ v. Aderkaš lunga pawehli tuhlin ari wina laudiš ar waru mani apſtahi. ſlinter top atnemta, rokaš lihds aſinim ſaſkrambetāš; pehdigi ſit v. Aderkaš'a kuſſchereš man ar duhrehm kruhtis.

ſche japeemin, ka man ar leeklungu ir prozeje deht grantes bedrehm. Waj augſchmineto jaktš teeſibu v. Kruedener leeklunguš wareja uſ zitu pahrzelt, eš ſchauboš, un v. Aderkaš leeklunguš to teeſibu no wina eemantojis, neſinu. — Kaš gan lai lihdsina ſlabdi ſaimneekam, ja daſchlahrt traſš funš mahja lopuš ſapleſch, ja ſagti, ar eerotſcheem uſbruſdami, mahja eelaufuſcheeš to iſlaupa, kad jaktſteeſibaš ihpaſchneekš leedš, mahja ſlinti tureht, ar kuru waretu minetahš nelaimes nowehriſt? — Behdigi, kad jaktſteeſibu ſpehkeš til plaſchi top tulkotš, ka v. Aderkaš kgs to dara. (B. W.)

Par lopu ſehrgu Batkulē, Zehſu aprinki, „Rig. Ztg.“ ſtahta, ka ſchi ſehrga tapuſe eeveſta ar lopeem iſ Kremenſchugas (Bolt. gub.). Pehž tam kad 7 wehrſchi bijuſchi krituſchi, tee ziti 80 tapuſchi nokauti. Zaur to ſehrgaš iſplatiſchanaš aptureta.

Leepaja. „Lib. Ztg.“ paſtahta kahdu gadijumu, kaš notizis winu peektideen Leepajaš tirgū. Kahdš ehdamu leetu pahrdeweš gribeja uſ „ſchabam“ eepirkteeš ſiwi. Drihſumā wiſch ari atrada tahdu radijumu, kaš wina azim labi patika; bet ſemneekš praſija weſelu rubuli gabalā; tahda zena tam iſlikahš druſtu par augſtu. Bet gribedamaš iſrahdiht, ka ari ir wihrš, wiſch ſolija — 18 kapeikaš. „Rihtā,“ ſazija ſiwju pahrdeweš, „wari to dabuht par 18 kap.“ „Labi,“ atbildeja ſiw mihtotajš, „ſchi 10 kap. rokaš naudaš, riht nahkſchu pehž ſiwš.“ Bet ſemneekš, ſaſchutiš, meta pirzejam wina 10 kapeikaš pa galwu un ſahla tam uſbruht ar rupeem wahrdeem. Par to ſiwju pahrdeweju nu ſanehma zeeti. No pulkſten 8 no rihta lihds 1 puſdeena taš wareja apmeerinateeš, droſchā weeta fehdedamaš un dabuja tad ſpreedumu, ſinamo ſiwi feſtdeen nodot pirzejam par — 18 kapeikahm. — Un gadijuma lodološ buhtu taš: Pahrdod, lo pahrdodamaš, jokoteeš nejojokeeš! Zitadi?

No Zehlabſtateš apgabala „B. W.“ ſino, ka pagasti tur nedrihtſtot leetot ſawu kapitalu preeſch pagasta wajadſibahm, jo aprinka-teeſa to ne-attaujot. Zaur to noteekot, ka pagasteem, ja kahda wajadſiba todahš, ja-uſnem Zehlabſtateš pee ſchidineem pret augſtahiſt prozenteem nauda, — lamehr winu paſchu eekrahta un aprinka-teeſā gulofcha nauda ne zeturtu datu augtu pagastam neneſ.

Pehterneeki (pee Dſchuhſteš). ſchi pagasta ſaimneekem, no muſiſchu klauſibahm wala tikuſcheem, bij nu walaš, azis wairak uſ ſawu paſchu ſaimneezibu greeſt. Lai gan daſchi gadi pagahja, lamehr apſpeeſtōš gadoš eepſeetaš waināš wareja iſdſeedeht un taniš gadoš eetaiſitoš paraduš atlihdſinabt, tad tomehr tee, ar wiſu ſpehtu preeſch ſawa labuma puhledameeš, ir ſaſneegufchi pilnigu pahrtikſchanu. Wini ir pahrtikuſchi no ſaweem laukeem, kaš teem ir labi apſtrahdati un mehſloti. Wini ir pahrtikuſchi no ſaweem lopeem, kureem gan wiſur itin labāš ganibaš naw, bet tomehr zaur nama-mahſchu ſtrahdigahm rokaš brangi uſturaš. Gandrihš pee iſ latraš Pehterneeka mahjaš redſam ari waj nu leelaku jeb maſaku augtu-ſoku dahrſu, kaš wineem daſchu reiſ daudš mantāš eeneſ. ſchis gadoš ir, zauri nemot, mums itn labāš. Lauki bij bagati apſwehtiti; ari dahrſa-augti bij deeſgan labi iſdewuſcheeš. Pee tam wehl bij Deewš deeſgan iſdewigu laiku preeſch lauku-augtu eewahlſchanaš nowehlejiš. — Lai nu Deewš patš ſwehti ſanemto labihu klehtis un apzirndōš un palihdš to pareiſi bruhkeht!

Zanoſchelo, ka latru gadu daſchi no muhſu apgabala uſ pilſſehtaſhm aiſſect, tur labaku laimi un peknu mekledami. Daſchi, tur dſihwodami, aiſmirſt ſawu pagastu, un ari to, ka wineem ir pagasta ſawaš nodofchanaš jamakſa. Tikai tad daſchš greeſchahš atpafak uſ pagastu, kad taš wairš itin neta newar pelniht. Nu nahk pee ſawa pagasta waldiſchanaš, ſchelojahaš un luhdš maiſeš, bet pawiſam aiſmirſt, ka daſchuš gaduš pagastam ne graſcha naw maſajis. — Waj nebuhtu labaki, ka pilſſehtaš mekletu ſawu laimi tikai tee, kam uſ ſemehm peknaš naw. Bet wehl uſ ſemehm naw darba un maiſeš truhkuma un pilſſehtaš naw ſtrahdneeku truhkuma.

(R. A.)

No Klaipehdāš (Remeleš). Swehtdeen, 19. Oktobri plſt. 7½ rihta, ſtiprai aukai ar leetu un ſneegu no deenwiduš-wakareem puhſchot, pamanija uſ juhraš Kreewijaš leellaiwu, kaš mehginaja muhſu eſtu ſaſneegt. Kahdaš 500 aſiš no malaš, kur juhra ſtipri bangoja, laiwa apgahſahš un tā augſchpehdu tuwojahaš kraſtam. No laiwineekeem weenš bija uſrahpeeš augſchā, bet pehž kahdahm pahra minutehm pahri-joſchš wilniš to atkal norahwa un tā taš noſtikka. Rahdiniſch, ſaſtahwofchš iſ behrſu maſkaš, tapat zitaš leetaš, ka p. peem. kabataš-taſcha ar paſi un 64 rbl. naudaš, tapa drihš iſſkalotāš mala. Pate leellaiwa tapa plſt. 10 iſmeſta uſ kraſta. Wiſi laiwineeki ir deemeſchel noſtikkuſchi, jo nelaima notika pahraſ ahtri, eekam bija eepſehjamaš palihdſibu ſneegt.

Par breeſwigu nelaimi Baltijaš juhra top awiſei „Lib. Ztg.“ 29. Oktobri rakſtiš: Pehž behdiga notikuma uſ „Ganſaš“, neweena kuga kapteinš wairš ne-uſdroſchinaš, lahdiſnā nemt benzinu. Bet ſcha mehneſcha ſahkumā tomehr kapteinš Raddil uſnehmahš, to no „Ganſaš“ wehl atſtahto datu benzina uſ buru-kuga „Anna Katharina“ noweſt uſ Rigu. — Te 23. Okt. firma Wm. Minloš, kaš benzinu ſuhtija, dabuja iſ Maſkawāš ſinu, ka kugiš juhra ſadebdſiš un atlikuſchāiſ rumpiš peedſihtš pee Dahnu ſalaš Moen. Pee tam tapa ſiahtis, ka wiſi kugineeki lihds ar kugi ſadeguſchi jeb pee glahbſchanaš boja gahjuſchi. — Zaur dabutu telegramu ſchi ſina apſtiprinajahaš. Wina ſkan: Ringlōbing, 27. Oktobri. Pehž ſinojuma iſ Klinholmaš, tur zeturtdeenaš wakarā ſtarp plſt. 10 un 11 pamanija juhra degofchu kugi, kaš kahdaš 4 juhdſeš tahtu no kraſta wareja buht. Ap plſt.

10½ uguns bija wisstipraka; wina bija pawadita no ussprahdseencem, kas isklaušjās tā tahti leelgabalu šahweeni. Pulksten 11 wifs bija beigts.

„Gološa“ spreedums par mahju pirkšanas kontrakteem Baltijā. Kreewu awise „Gološa“ nehmees pahrspreest muhsu mahju pirkšanas kontraktus. Scho spreedumu ari saweem lastajeem pasneegsim. Latweeschu waloda tulkots tas buhtu šahds:

Reformas, kas pehdejā laikā Baltijas gubernās top eewestas, stipri fattriginaja scho gubernu widuslaiku eestahbijumus, bet atstahja ne-aistiktu wehl agrarjautajumu, kas, pehz sawa swariguma, ir ihstais sakara punkts starp semi waldoscheem muischneekem un semi apstrahdajofschahm lahrtahm. Scha jautajuma isfchirfchana atwehleta paschaj muischneezibai, sem weetigo eestahdu kontroles (pahraudsiabas), eestahdu, kas fastahw is teem pascheem muischneekem. Naw grubti mineht, kahdi augsti no tahdas bekontrolibas rodahs: semneeku lahrtas buhschana arweenu wairak fahl peenemt breefmigu karakteru, latgahdinadamu Ithru eebuhweeschu behdigo stahwofli. Mums, protams, war atbildest, ka Baltijas gubernās jaw gandrihs 50 proz. semneeku ir sawas semes „ihpaschneeki,“ un ka rentneeki semi noma pehz „sawwaliga falihguma.“ Semes ihpaschneeku jeb gruntneeku teescham naw mas; bet ta ir ta leeta, ka Baltijas praktikā sem wahrda „ihpaschums“ nesaprot wis ihpaschumu wispahri-juridiskā sinā, bet lo zitu, ar tahdeem noteikumeem, kas taisni preti stahw ihpaschuma jehdseenam. Ar scho leetu war wislabat eepasfhtees zaur pirkšanas kontrakteem, kuras semneeki flehguschi ar muischu ihpaschneekem un kuras schi waj ta teeja apstiprinajusi.

Is scheem kontrakteem redsams, ka ihpaschuma teesiba Baltijas sinā naw leetas pilnigs peederums, bet tikai dakas peederums no leetas. Tē kahdi israksti is kontrakteem: „Lai N. N. muischas eenahlschanas n:masinatōs, tad pirzejs un wina teesibu-nehmeji nekad nedrihst us sawas semes eetaisht un ustructureht dsinawas, frogus, trakteerns, dshreenu pahrdotawas, brandwihna dedsinatawas, alus bruhshus, fabrikas, andelesweetas u. t. pr.“ Zeb: „Pirzejam un wina teesibu-nehmajeeem us muhschigeem laikeem ir leegts, no sawas semes pahrdot jeb kā zitadi projam dot granti un almenus, ar to peedrauddejumu, ka, ja tomehr to daritu, tad winam par pahrdoto materialu dubulti ja-atlihsina N. N. muischas ihpaschneekam.“ Zeb: „Pahrdewejs patur ihpaschuma teesibu pahrskoem us pahrdotahs semes, ar to noteikumu, ka tee 8 gadu laikā janowed.“

Is scheem paragraseem redsams, ka Baltijas muischneeziba tihko schini apgabala us wifseem laikeem aptureht wifadu industriju, tā fabrikas un zitas ruhpnenezibas eestahdes, kā ari tirdsneezibas buhschahu „deht sawu eenahlschahu pawaitofchanas,“ pret wifseem nosajumeem „Likumōs pahrs andeles un ruhpnenezibas teesibu nodofchanahm“ (§ 6, 20 u. z.), kur agrakais muischneeku monopols ir padarits par wifu lahrtu teesibu, un tadeht, kā protams, peeder ari Baltijas semneekem. — Tas pats jafala par malschanas privilegiju. Tahdi noteikumi ir ne tikai pretlikumigi, bet ari fshahdigi walsts labumam, jo wini tihko, nomahkt wefela apgabala ruhpnenezibu. Pehz likuma (Nosaj. pahrs semes pirksh. §§ 35, 36 u. z.) semneeki pirktos zeematus eemanto par ihpaschumu, kā saprotams, ar wifu granti un almenem, un tapat ar kokeem, kas tanis aug. Dajchi muischu ihpaschneeki it labi

fajehds scho likuma prasichanu un tadeht ihpaschi eeleek kontraktōs, par peemehru tahdus noteikumus: „Ja schee nosajijumi (t. i. daschadas semneeku ihpaschuma teesibu aprobeschofchanas) newarehs pahrahweht kahdu warbuht wehlat isbodamu likumu deht, tad zeemata pirzejs maffa, pehz teefas nowehrteschanas N. N. muischas ihpaschneekam par privilegijahm, kas schim taps atnemtās, tapat par klaušbahm, no kuzahm gruntneeks taps atswabinats, nauda: 1) par medischanas teesibu 300 rubl.; 2) par swejās teesibu 200 rbl. un 3) par almenau lauschanas teesibu 1000 rubl.“ — Jawaija, zaur kahdu likuma nosajijumu semneeku semei ir atnemta teesiba par almenem, kas us jeb eelsch schihs semes atronahs un pehz kahda likuma muischas ihpaschneeks noteiz few 1000 rbl. par tahdas teesibas atnemschahu? Ihpaschuma teesiba weenā un tai paschā zeemata Baltijas gubernās, pehz tur pastahwofchas lahrtibas, peeder diweem ihpaschneekem, no kureem weens, semneeks, nef wifus grubtumus un otes, muischneeks, bauda wifus labumus. „Pirzejs atsiht, ka pahrdewejs patur few kopigu teesibu pahrdotā zeemata, bet absque periculo et oneribus, lihds tam laikam, kamehr kontrakta summa nenomalfata.“

Redsams, ka muischas ihpaschneeks usskata fewi par lihdsalibneeku pahrdotā zeemata, jeb schu gan winsch ne-atbild par fshahdi (periculum), kura waretu rastees zaur kahdu neparedsetu atgadijeenu, par peemehru zaur ugunsgrahku, neauglibu u. z., un ari nenes nelahdas nastas (onera). Tas ir eerasts teikums, kas gandrihs wifds kontraktōs top eepihts. Pehz tahda nosajijuma, kā protams, semneeks, kas pehz likuma par semes ihpaschneeku atsihts, newar scho ihpaschumu leetot pehz pascha gribas, bet preefcham winam katru reisi ir wajadsiga muischneeka, kā lihdsipaschneeka, atkautschana. (Turpmat beigums.)

Igaunu Aleksandera skolas komitejas preefshneeks, pasihstamais mahzitajs J. Hurt lge, ir sawu lihdsfchinigo mahzitaja weetu Odenpejā atstahjis un 14. Oktobri aishrauzis us Peterburgu, usnemt tur mahzitaja amatu Zahna basnijā.

Kurefaaras pagasts, Tarwastes draudse, ir nospreedis, katram pagasta lozellim 10 kap. peelikt pee galwas naudas, Igaunu Aleksandra skolai par labu. „Sakala,“ to sinodama, isfaka zeribu, ka laikam ari ziti pagasti drihsti tapat darisshot.

Peterburgā fastahbijusehs beedriba, kas nodomajuse kapitalu dibinah preefch amatneezibas un semkopibas darbu isplatischanas starp Kreewijas schihdeem. Beedriba ir eewehlejuse pagaidu-komiteju, ar to usdewumu, isstrahdaht beedribas likumus un fanemt peenesamahs dahwanas preefch mineta kapitala. Pagaidu-komitejā ir eewehleti pasihstamee schihdu bagatneeki: ihstems stahstrahts S. S. Pokalows, barons G. Gūnzburgs, L. Rosenthals, A. Saks un M. Friedlands.

Peterburgā jiwil-inscheneeris Traugott Katterfelds isdomajis sawadu aparatu, ar lo us eelahm fneegu lauseht. Schis aparats Peterburgā jaw ismehginatōs un par loti derigu atrasts. Merza un Aprita mehneschōs Michail-pils dahfā isklausejuschi pa 2000 wesumu fneega deenā.

Inhrministerijas nahkofcha gada idofschanu pahrskata awise „Molwa“ ir atraduse daschas dihwainas idofchanas. Tā starp sumahm, kas top malfatas lugu lomandeereem, kā goda-alga par to, ka tee sawu lugi pasargajuschu no bojā-eeschanas, atronahs ari 540 rbl., kuras is gadus dabuhn kapteins Krawn, sem kura wadi-

schanas, kā sinams, noslihta pirma keisariska jachta „Liwadija“. — Admiralitetes namā Peterburgā esot 6 korteki, pee kureem kronis dodot ari apgaismoschahu. Weenā no scheem kortekem, kas is 23 isstabahm fastahw, ir 30 lampas, kurās dedfina kol-eku, 7 lampas ar kerosinu, 5 krona lukturi, 12 kandelabri, 6 lampetes un 76 galda lukturi. Schinis gaismeklōs esot fadefsinati pawifam 38 pudi kol-ekas, 20 pudi kerosina, 44 pudi stearinu swetschu un 400,000 kubil-pehdu gasas. Tā tad scha weena pascha korteka apgaismoschana kronim malfajot wairak ne kā 2300 rbl. — Apkurinaschana, apgaismoschana un nama aplofshana preefch wifseem feschem korteleem istaisot 22,450 rbl.

Brandwihna dedsinaschana Kreewijas widusgubernās, labibas dahrguma deht, notiksshot fchoseem daudis masakā mehra neka ziteem gadeem; Baltijas gubernās turpreti, kur kartupeki labi auguschu, grihot brandwihna dedsinaschahu pawairoto.

Maslawā. Warenu manigu blehdi, kuru polizija jaw mehnescheem melleja, laimejees rolās dabuht kwartalofizeeram Winogradowam. Winogradows sinams netupeja mahjās, nogaididams, lai melletais blehdis tam nejauschu patē peenahktu; bet winsch melleja to pa Peterburgu, Kurflu, Rijeku, Bernu un zitahm pilsfchahm un Rijekā tad ari teescham atrada sawu wihru, kahdu noseedsneeku, kas is Sibirijas bija iibehdjis, wahrda Tollatschews, kas drihs kā Babkins, drihs kā Britjantows, Sobelows, Skatuns, Smirnows u. t. j. pr., pahrahdaja sawu blehscha amatu, labu teesu dahrgumu fasagdamees. Maslawas polizija tadeht wina melleja, ka scha gada pawafarā kahds Busirewfla kungs bij par muischas pahrwaldneeku peenehmis kahdu Gontscharowu. Schis wihrs daschadu eemeslu deht sawam kungam wehl Maslawā bij iswifinajis 1500 rubtus, bet muischā pahrdewis wifus lopus un panehmis, kas ween bij nemams un tad laidees lapās. Ar neriktigahm pasehm tas zītās gubernās turpinaja sawas blehdibas un tā tad esot sinamas pawifam 15 tahdas blehdibas.

Woroneschas pilsfcheta atkal parahdijusehs breefmiga kaku fehriga (difteritis). Pilsfcheta tadeht eedalita ihpaschās nodalās, kā pehrn, lai fehrigu paschā fahkumā waretu apspseest. — Tureenas gubernas daschās weetas eeradees labibas tahrs, kas pilnigi isnihzinot seemas fehju.

Samara. Sinas is tureenas gubernas fkan arweenu behdigakas. Wisi tee, kam ne-efot lo ehst, fanahkuschu pilsfchetas, meestōs un leelakās fahdschās ubagot. Weenumehr dsirdamas luhgshanas: „Pajin, mamin, no Deewa pufes dodeet lo!“ Us eelahm newarot paspert ne sofa, netrauzets no luhdsjeem, kas dahwanu pehz preti fneedsot rolās. Wifur, wifur ubagotaji! Drihs firmgalwis, drihs wezenite, drihs mahte ar sawu behrnu pulku, jaunako nesdama us rokahm! Un wisi schee noschelojamee zekotaji ejot bahahm lahhahm, jeb lupatas eetinufchees, lai gan laifs nemas naw tahds. — Wisleelaku postu zeesshot Kirgisi. Wini nonesot sawus behrninus fahdschās un pahrmaintot tos pret labibu un milteem. Par wefeligu, stipru Kirgisu puiku dodot 2 pudus rudsu miltu. Meitenes un wahrgulus atstahjot stepēs, lai tur nonishtu. Bagatee Kirgisi fapehrtot tahdus pusauguschus puikas, usaudsinot tos un nododot tad paschu dehlu weeta saldats. Tahdi nopirkti puikas teektot kristiti; paschi tehwi, kas tal peeder pee Muhameda tizibas, fakot: „Kristi ween, kristi!“ — Un wehl mehneschi lihds nahkofchaj paujai!

Warschawa polizija usgahjuse weschu fabritu, tur wiltigu naudu — 10 grafchu gabalus — taifijufchi. Waldischana schos 10 grafchu gabalus (5 kop.) no 1856. goda wairs naw li-kuse kalt, bet atkahnufe tos, kas laufchu rotas, wehl leetot. Nouda ir taifita is jaunfudraba.

Is Warschawas „Golosam“ raksta, ka laut gan ir aisleegts, schibdeem wakara-gubernas pee-fawinatees Polu muischas „zaur kibla nem-fchanu“ us muhschigeem laikeem, un ari aisleegts, ar muhschtureem jeb kahbus kontraktus flehgt, tad tomehr, ka kahds schibds Brestas aprinki (Grodnas gub.) stahstijis, schibdu rotas atrodotees, ja ne leelaka, tad masalais pufe no wif-ahm muischahm.

Kowna. Laupitaji isleeta daschadus lihdselkus, gribedami panahlt fawu nodomu. Ta lasam, ka nesen isleetats kloroforms, lai nodomatos upu-rus waretu apmulfinaht. Generaladjutanta Tre-powa radineeki, to starpa wina jaunakais dehs, brauza mahjas no ahrsemehm. 23. Oktobri nakti, starp Kownu un Wilnas stanzijahm, diwi zelotaji, kas blakus tam sehbeja, to kloroformee-reja un islaupija: pulksteni un naudu wifu tam atnehma. Abi blehschi, kas Berline bij eefeh-dufchees brauzeena, pehz tam pasuda. Lihds-brauzeji tos bij eewehrojufchi. Abi it smuti, jauni zilweki. Konduktori issazija, ka tee jaw alash braufufchi pa Warschawas dselschjetu; bet schoreis tee fawam amatam efot padarijufchi kaunu; jo neweenam godigam Kreewam newarot buht naudas, kad no ahrsemehm brauzot atpakat us mahjahm. Ka runa, tad jaunajam Tre-powam ari truhstot titai daschu desmitrublu gabala.

Pagrimufchi fugi. Septemбера mehnesi schahdi fugi boja gahjufchi un proti sehgetu fugi: 38 Angtu, 9 Amerikaneefchu, 7 Bahzu, 7 Frantschu, 6 Hollandeeefchu, 5 Italeefchu, 4 Norwegeefchu, 3 Sweedru, 2 Austreefchu, 2 Spaneeefchu, 1 Dahnu, 1 Portugaleefchu, 1 Turku un 1 seh-getu fugis, no kura naw sinams, pee kahdas walsts winsch peederejis; pawifam 87 sehgetu fugi. Schini flaitli ari eerehkinati 5 sehgetu fugi, no kureem nesina, waj wini titai nosudu-fchi, jeb pawifam boja aigahjufchi. No damf-lugeem ir boja gahjufchi: 8 Angtu, 2 Bahzu, 2 Amerikaneefchu, 1 Sweedru; pawifam 13 damfugugi. Schini flaitli ir eerehkinats weens nosudis damfugugis.

Ahrsemes sinas.

Franzija. Ta nosaukte Merza likumi, pehz kureem klosteri Franzija flehdsami un garidsneeku fabeedribas, kas klosteras dsihwo, uszelamas un is Franzijas israidamas, schee likumi Franzijas waldbai deefgan publinu prafa, lai tos waretu spehka ustureht, ta ka garidsneeki tos nepahr-kahpj, un teefcham Franzijas waldbai, fawa zihninā ar garidsneeku preislumigo istureschanos, ir lihds schim wifur stingribu israhdiufe. To atkal peerahda schahds sinojums, ko ahrsemes awifes no Franzijas pasneeds. 24. Oktobri pehz mineteem Merza likumeem bija Parihse 11 klosteri flehdsami un tur eefcha buhdamee muhki un winu draugi israidami un ja wajadsigs, ar waru us eelas ismetami. Garidsneeki laikam domaja, ka waldbai negribehs jeb ne-eedroschi-nasees pee waras lihdselkeem kertees, ja wini, proti garidsneeki, ar labu nepaklausibs; bet ta domadami, garidsneeki bija alojufchees, jo wal-diba teefcham kerahs pee waras lihdselkeem, redse-dama, ka ar labu newar istift. Wina klosteru flehgfschanu un to eemihneeku israidifchanu us-dewa polizijai, tai wajadsigo spehku dodama. Polizijai ari bija labs zilweku spehks preefch

fchi usdewuma: 22 polizijas komifari ar faweem sekreteereem, tad 1200 polizijisti un 500 saldati. Schis pulks, kreetni isrihkots un wadits, nu dewahs pee darba, pulksten 6 fahhdams un pulk-sten 9 jaw wifs bija isdarits. Polizijas komi-fari ar teizamu stingribu fawu usdewumu ispil-dija. Kur ar labu klosteru wahretus un durwis ne-atdarija, tur tos ar waru uslaufa un eemih-neekus, ja wini ar labu negahja, bes schelasti-bas us eelas isfweeda, ja pat augstas kahrtas laudis tur gadijahs. Ta par peemehru tur ra-dahs Broglijas herzogs, grafs Malherbs, daschi bijufchi ministri un ziti wehl. Kas ar waru preti turejahs jeb us poliziju lamajahs, tika zeeti fanemts un us zeetumu aiswestis. Pawifam tika 66 fanemti zeeti, kas waj ar waras dar-beem bija polizijai pretojufchees jeb ari par wal-dibu un poliziju lamajufchees. Scho 66 ap-zeetinato starpa ari atradahs 10 feeweetes, kas drihs atkal tika watam palaisiti. 18 no wineem, kas pa leelakai dalai peeder pee aug-stakahm laufchu kahrtahm, jeb kas ir ultramon-tanu awifchu redaktori, wehl tagad sehde zeetuma. Parihneeki, us kuru draudfibu ultramontani bija rehkinajufchi, pawifam isturejahs weenaldisigi.

Franzijas pawalstes. Tapat ka Parihse, ta ari Franzijas zitās pilsehtas klosteri teel flehgti un muhki is teem israiditi. Gandrihs wifur waldbai bija ja-isleeto waras lihdselki, jo ultra-montani ar labu nekur negribeja paklaufiht. Ta par peemehru Kahoras Kapuzineefchu klosterim bija muhri ja-eelaufch, lai waretu eefcha tikt. Muhli fahka basnijas pulksteni swaniht; leels pulks laufchu fapufzejahs; weena brigade schan-darmu un weena kompanija kahjneeku gahdaja par kahrtibas ustureschanu. — Befansonā tika erzbiškaps, no schandarmeem pawadits, aiswestis us fawu pili. Seeweetes fweeda us jesuiteem pu-ku wainagus un usfauza jesuiteem augtu lai-mi, turpretim wihreefchi fauza, lai plaufti muhsu Merza likumi. Ta nu redsam, ka Fran-zijas waldbai ar leelu stingribu steidjahs, fawus Merza likumus peepildidama.

Irlande. Nehahrtibas un jufschanas Irlande paleel deenu no deenas leelakas. Gaudis, kam kapitalis, atstahj fawu dsimteni, lai drofcha weeta nomestees. Leeli semes gabali paleel ne-apstrah-dati. Gruntis ihpafchneeki, kas wehl atronahs nemeerneeku apgabals, dsihwo pastahwigas bai-lēs, ka neteel nokauri; zili atkal ne-usdrofchi-najahs fawas mahjas aistah; daschi atkal to dara, kad wineem polizijisti lihdsā. Pat tee dro-fchalee fawas mahjas ne-atstahj, kad wini naw kreetni apbrunojufchees. Kartupeli leelos tih-rumds stahw nenonemti un seme fapufst, jeb wini teel pa dalai nonemti no Angtu strahd-neekem, kas labi apbrunojufchees. Ka bija gaidams, ta ari notika, nemeera gars ahtri is-platijees un strahdneeki rahda tahdu paschu naidibu pret rentineekem, kahdu rentineeki pret grunts ihpafchneekem. Naw jabrihnahs, ka pat par peenehmigakeem rentes nolihgumeem neteel seme nemta us renti. Gruntis gabali zaur tahdu buh-fchanu tagad paleel leeti un par teem til makfa pus naudas. Teefcham jafaka, ka braktu karfch latru brihdi gaidams. Schihs ihfas sinas jaw peerahda, kahdas nehahrtibas un jufschanas Ir-lande isjehlfufchahs un Angtu waldbai gan wa-jadsetu gahdaht, waj nemeerus ar labu islihdji-naht jeb ar peenahlamu spehku apfpeest, zitadi kaunas leetas paredfamas. — Kahda Angtu awife wehl peeleel schahdu sinu: Kahds Angtu kungs apmekleja kahdu grunts ihpafchneeku un to lihds ar wina gaspafchu atrada aitas ganam diwi Angtu polizisteeem flahst efot. Polizijisti, ar

lahdetahm flintahm apbrunojufchees, wineem gahja wifur par apfargafchanu lihds. Mahja pascha bija 10 polizijisti par waktneekem. Wisi strahdneeki bija muischu atstahjufchi; weschereene leedfahs preefch wina familijas weschu masgah; neweens kaufmanis negrib winam pahrdot maifi un gafu. — Pa to starpu dsird atkal no jau-nahm fleplawibahm.

Greekija. Greekija wehl arweenu stipri ri-h-kojahs us karu; wina grib til tahfu fawus kara-pulkus pawairot un wifu ta fagatawot, ka wa-retu ari bes leelwalstju peepalihdsibas to no Turzijas isdabuh, kas winai pehz Berlines no-lihguma nahkabs. Redf, ka Greekijai ir duh-fchas deefgan, ar Turziju karu usnemtees, ja ta ar labu reis ne-isdarihs, ko Berlines nolihgums nofazijis. Sche flahst ari ta fina peeleekama, ka Angtu ministere preefchneeks Gladstons, kas fawa draudfiga prahta us Greekiju, raudfija Anglijas palihdsibu Greekijai igahdaht, tagad aukstaki pret Greekiju isturahs un til gahda par to, ka Anglija fawa politikā Greekijas leeta tapat isturahs ka zitās leelwalstis. Tahda buh-fchanā weegli faprotams, ka Greekija, nehahdu ihpafchu palihdsibu no leelwalstim nezere-dama, pate grib ta isrihkotees, ka ar Turziju war karu usnemt.

Afganistane. Angtu awifei „Standard“ is Heratas peenahjis schahds sinojums: Afganistane wispahri nemot ruhgti no nemeereem. Leeli pulki ta jaukto Gilzaefchu, kas pee Helmundas stah-weja, ir zelu us Kandaharas pilsehtu aistah-jufchi. Gjubam kahnam tagad efot wairat neta peezi kara-pulki un weena leelgabalu baterija Herata un weens kara-pulks un weena leelga-balu baterija Fara pilsehta. Winsch efot fuhtrus us Meschedu fuhtrijis, lai waretu pa-lihga pulkus no Persijas isluhgtees. (Ka jaw lasitajeem sinams, tad Persijai paschai deefgan darba, lai Kurdu nemeerus waretu apfpeest.) Ja wina fuhtrneem ne-isdotos, minetos palihga pulkus no Persijas isdabuh, tad Gjubs kahns patf tur aisdofchotees; daschas awifes ari sino, ka Gjubs kahns jaw aifjetojis. Herata walo-das ir ispaufufchahs, ka Persijas schahks, til-lichd Gjubs kahns pee wina nonahlfchot, to li-fchot fawangot Angteem par draudfibu. Tanis Kandaharas apgabals, no kureenas Angtu kara-pulki aigahjufchi, laudis tuhliit leegufchees, no-dofchanas moffah.

Schihs ihfahs sinas eewehrojot, ir flaidri redfams, ka Angteem arweenu wehl negrihahs weiktees ar ta faukto Afganistanes apmeerina-fchanu, negribedami faziht, ar Afganistanes ee-gubfchanu. Toreis, kad Angli Gjubu kahnu ar wina kara-spehku fakahwa, tad domaja, ka Af-gani nu dosees pee meera, bet pehz kahda lai-zina nemeeri kahjas, ka tas is nupat pasneegta sinojuma redfams.

Afrika. Ka Angtu awifes sino, tad Daho-mejas kehnihsch, kura walsts atronahs Afrikas wakara pufe, efot nodomajis zilweku upure-fchanu isdariht. Dahomejas galwaspilsehtas waldbneeks preefch kahdahm 7 nedefahm bija nomiris. Lai fcha behrehm waretu leelaku godu peefchlit, tad Dahomejas kehnihsch nodomajis, isrihkot leelu zilweku upureschanu, proti no fa-weem pawalstneekem kahdu flaitli likt nokaut. Bes schihs zilweku upureschanas jeb nokaufcha-nas Dahomejas kehnihsch nodomajis is gabus wehl schahdu zilweku flakteschanu isdariht un proti tas notifchot wina nelaika tehnam par peeminu. Ar schahdu upureschanu mehds aifcet kahdi fchetri mehneschi, kuru laikā teel kahdeem 200 kara-wangineekem nojurtas galwas. Da-

homejas fehnisch ir usaiginajis wisus zilts wezakos un Giropeeschu kaufmanus, kas wina walfsi dshwo, lai us Dahomeju atmahktu pa zilweku upureschanas laitu; bet wisi Angtu pawalstneeki leeguschees, schahdam usaiginajumam paklausibt.

Dabas ribkste zilweku dsummeem.

Breesmiga ribkste ir zilweku dsummeem koleeru fehriga, par ko kahdu wahrdu sche gribam runaht; mehs wina behwejam par fehrigu, bet nereti wina waretum nosaukt par mehri, kas tuhlfstoscheem zilwekus aprij, ihpafchi jaumeem, salofschnu, spehku zilwekem peemesdamahs un tos schnaugdama noschnaugufe, lapā gulbina. Schi tautu fleplawa, tauschu schnaudseja naw wis muhsu peklēs un purwjos isperinata, bet atwajata is tahkeem Afijas mitreem karsteem widutischeem.

Muhsu pehtifchanas igids, kas apbrihnojamos dabas noslehtpos likumus pee gaismas zehluschi, ari koleeru fehriga newareja palikt nepehtita, newareja palikt ne-ismelleta un nepahrbaudita un tā ari notizis: ar sawenoteem spehkeem ahrstes un ziti dabas-pehtitaji, pat sawu wese-libu un dshwibu neschelodami, ir apluhkojuschi un ismehginajuschi scho plehfigo swehru zilweku dshwibahm. Lai gan schihs pehtifchanas panahkumi naw pilnigi beigti, tad tomehr pehtineeki til tahlu nahkusch, ka wini ir isfinajusch, fur un ka koleeru fehriga zehlusche un ar kahdeem lihdsfleem war tai preti stabtees.

No Afijas, fur reis zilwezes schuhpulis, lihdsiba runajot, stahwejis un fur sahldamahs zilweku ziltis pahr zitahm pasauls dalahm isplatijuschahs; no Afijas, no tureenas kristigo tizibas gaisma pahr tantahm un walfsim nahkusi, — no tureenas ari bija janahl breesmigai zilweku dshwibu eenaidneezei, bija janahl nahwigai koleeru fehrigai. Tur Afija, ihpafchi Nihitu-Indija, gandrihs neweens gads ne-aiseet, ka tur koleeru fehriga neplositos. Ganges leclupes uhdens, purwainds klajums karstee faules stari isperina schihs nahwigas fehrigas dihgatus, kas laudim tureenas apgabalds usbruhl. Ihpafchi Kalkuta teel tureta par to weetu, fur koleeru fehriga isjelahs, tapehz ka no tureenas sahldamahs koleeru fehriga mehds us zitahm semehm issteeptees. Tur wisas tahs buhschanas atronahs, kas koleeru fehrigas isjelschanas paweizina, wina isplatischanas paweezlina, proti netibrumi, miklums, gaisa karstums un aplamee tauschu eeradumi, kas no wina wezahs mahnu-tizibas teel pabalstii. Us scho leetu sihmejotees, japeemin ihpafchi schahds mahnu-tizibas eeradums. Tureenas laudis tura Ganges leclupi par swehtu un kas Ganges uhdens nogulbits jeb noslijis, tas no wiseem grehkeem tihrits un wina dwehsele nahd deenu swehtas rolās.

Behz tahdas tizibas turedamees, tureenas laudis sawus lihkus eefweesch Ganges uhdens, lai miruschee tiftu no grehkeem tihriti un wina dwehseles nenahktu pasuschana, bet debefis. Ganges leclupej naw nelahdas ahtras straumes, wina uhdeni loti lehni tel. Tahda buhschana nu weegli protams, ka upes uhdens eefweesti lihki tur lehni aispeld un tā tad uhdeni, karsteem faules stareem perinajot, gandrihs us weetas palikdami sapuhst un sapuhdami gaisu ar nahwigeem twaiceem un nelahgeem smirdumeem pilda.

Pirimo reisu no koleeru fehrigas dabuja sinah 1817. gada, kad wina bija Kalkuta iszehlusche un no tureenas pa Afiju un Afriku isplatijusch, fur neween tuhlfstoscheem, bet pat milionem zil-

weku schi breesmiga fehriga aprija. Us Giropu wina nahza 1830. gada un 1. Augustā 1831. gada wina jaw bija Berlini safneegufe. Ta no Afijas nahkufe koleeru fehriga teel nosaukta par Afijas koleeru, kamehr ari tagad runa no Giropas koleera. Schi Giropas koleeru fehriga ir no Afijas koleeru fehrigas zehlusche un til zaur to ischkirahs, ka Giropas koleeru fehriga naw til nikna un til ahtri ne-ispatahs.

No ta laika sahlot, fur pirmo reisu koleeru fehriga Giropa parahdijahs, lihds schim brihscham nedi publinus neds paschu dshwibu taupidami ahrstes ir nodarbojuschees, lai waretu koleeru fehrigas dabu ispehtibt un tā tad derigas sahles pret to atrasi. Ihpafchas sahles, ar ko waretu koleeru fehrigu pilnigi isahrsteht, wehl naw atrastae, lai gan koleeru flimneeki teel isahrsteti.

Weidsamds gads ir pa awisem daschadas sahles un lihdsekli isdaudsinati, ar ko warot koleeru fehrigu isdseebeht jeb isfargatees, ka schi fehriga nepeemetotees; bet kad ahrstes nehmahs schihs sahles jeb lihdselkus sihlati ismelleht, tad wini tos par nederigeem atrada tihlab preesch koleera fehrigas isahrstefchanas ka ari preesch isfargaschanahs no tahs. Ar tahdeem lihdsfleem til lehtizigi kautini teel wilinati. Tas ihpafchi fakams no tā nosaukta koleeru schmahja. Laudis, kad koleeru fehriga iszehlusche, scho schahsi pehl un dser, domadami, ka nu no koleeru fehrigas buhs drofchi, un tatschu tas tā naw; ihpafchi brandwihna dserchana, ka dauds zilweki doma, neko nelihds, lai waretu no koleeru fehrigas isfargatees.

Lai lihds schim wehl naw nelahdas sahles isgudrotas, kas wisas reisas drofchi isnihzinatu iszehluschos koleeru fehrigu jeb arweenu no nahwes isglahbtu koleeru flimneeku, tad tomehr lihdsekli ir isfinati, ar tureem neween war isfargah, lai koleeru fehriga kahdam (wefelam) zilwekam nepeemestos, bet ari nowehrit, lai kahdas mahjas, zeema jeb pilsehta koleeru fehriga neiszeltos. Koleeru fehriga naw nelahds gars jeb spoks, kas war parahditees, fur eegribahs, nelahdeem dabas likumeem nepaklausidams; bet koleeru fehrigas dihglijchi, zil smalzini wini ari nebuhtu, peeder pee dabas leetahm, kas ar juschanas prahteem apkeramas un tadeht pehtifchanai pee-ejamas. (Mums Latweeschu waldā wehl dauds finaschanas nosaukumu smalkumi naw pilnigi nodibinajusches, tapehz tahdus nosaukumus pirmo reisi leetajot waretu weegli zeltees pahrpaschana.)

To eewehrodami, raudsifim lihdsiba runaht par koleeru fehrigas dihglijcheem un wina isplatischanos. Koleeru fehrigas dihglijchus waram salihdsinah ar raugu: kad druzina raugas peeceklam pee eejautas maises, tad drihs wis eejahwums sahrl ruhgt. Tapat ar koleeru fehrigas dihglijcheem: kad wini zilweku meefas, zilweku asinis tikusch, tad wini sahrl ruhgt, ahtra laika wini neslaitama daudsuma wairojahs, zilweku meefas un asinis samaitadami un ja ne-isdodahs pee laika palihdsibu sneegt, tad flimneekam bes schelastibas jamirsi. Ta buhtu domajams, us kahdu wihsi koleeru fehrigas dihglijchi, zilweka meefas tikusch, ta dshwibu isposta. Bet schee fehrigas dihglijchi newar tā sahlot, bes saweem ihpafcheem lihdsfleem zilweka meefas tikt un tur wairotees, lihdsigi fehklas graudineem, to wajaga ihsta laika un isdewiga sem eefeh, lai winsch augtu un auglus nestu. Schini buhschana nu ihpafchi pastahw ahristju pehtifchanas panahkums, proti 1) kahdi ir tee zeli un lihdsekli, kas koleeru dihglijchus pawairo

un zilweka meefahm peewed un 2) ka schee koleeru zeli un lihdsekli ispostami.

Schahdi koleeru fehrigas zeli un lihdsekli ir wispirms stahwofchi uhdeni (dihki, dumbri, purwi, fur naw tekofchs uhdens), pubstoschas leetas (augu dalas, ehdeenu atleekas, lopu un zilweku islahrijumi un teem lihdsigi netibrumi, kas puhdami gaisu samaita), samaitats gais u. t. pr. Te nu wispirms tas uhdewums, ka tahdi koleeru fehrigu dihgatu perinataji, wairinataji un isplatitaji teel isdeldeti. Schahdas leetas wajaga, ka mehds fazibt, desinjizeerht, tas ir: no lihpijahm buhtem tihrit un aiskaweh, lai lihpijahs buhtes nedabutu eemestees.

Senalds gads preesch tam tika islectats chlors jeb ogle, kas ari loti derigi lihdsekli; bet jaunalds laids dabas-pehtitaji wehl jo derigatu lihdsekli atradusch, proti tā nosaukto karbolflahbumu. Karbolflahbumam tahda ihpafchiba, ka winsch wisus smirdumus, purumus isnihzina un tam lihds meefas un augu dalas no puhshanas pasarga. Karbolflahbumu dabuh no almenu oglehm, ko us mahfligu wihsi no alminu oglehm schkir. Apbrihnojams spehks ir karbolflahbumam pee puwumu un behdejumu isnihzinaschanas.

Gala, kas sahlfufe puht, puhstofchi augli, wisadi zilweku un lopu islahrijumi un netibrumi, wisadi mehli, smirdoschas faslaudas u. t. pr. teel no puwuma un smirduma tihriti, til lihds karbolflahbumu, kahdu dalu uhdeni iskaufetu, us tahdahm weelahm jeb tahdas weetas uslej. To ari pilsehtas pahrwaldibas leel saweem pilsehtneekem dariht, proti ar karbolflahbumu netibras weetas no puhshanas un smirdofchanas istihrit un pasargah.

Tas dauds ne-ismaksa, ar karbolflahbuma laufejumu atejamas weetas un zitas netibrumu un smirdumu weetas desinjizeerht; karbolflahbumu preesch schahdu weetu tihrifchanas dabuh par lehtu naudu pirkt katra apteeki, katra apteeku preschu bode; tur ari wajadfigahs sinas un mahzibas dabus, ka ar schim tihrifchanas sahlehjm jastrahda.

Tas issumā fanemts, buhtu tas pirmas darbs, kas darams, lai koleeru fehrigu dihglijchi kahda weeta ne-ispalitots un tas jaw dauds palihds, lai no koleeru fehrigas waretu isfargatees; bet turklahst zilwekam pascham ari sawas meefas buhschana ja-eewehro. Wispirms winam par to jagahda, ka wina meefas teel tihri usturetas un winsch netihru weschu newalka; tapat ari winam jagahda, ka wina dshwofli teel elaisis flaides gais. Tad winam ari us tam jastatabs, ka winsch kahrtigi ehd un dser, tikai weseeligus ehdeenus un dshreenus; no samaitateem ehdeeneem (ari tahdeem, kas gruhsti jagremojami), no ne-eenahlfcheem kola-angleem, no flahba un frifcha alus jafargajahs; wispahri weseleiba jatura labā buhschana, ihpafchi tur, fur jaw koleeru fehriga plosahs; tapat no sa-aufstefchanahs jafargahs, tapehz der, ka siltu, platu jostu ap wehderu apsectu nefa. Weigas wehl japeemin, ka jagahda par tihru dseramo uhdeni, jo netihrs dserams uhdens nereti bijis par koleeru dihglijchu neseju un isplatitaju.

Ja nu jautatu, waj wisas weetas koleeru fehriga war isplaititees, waj wina war katram peemestees, tad mums ja-atbild ar ne! jo wina to newar wis, kad wisu to eewehro, ko schini raffā minejam; wina til tur war isplaititees, fur wina preesch tam atrod derigus zelus un lihdselkus un kas tee par tahdeem, to jaw peeminejam.

Koleeru flimneeku war drofchi lopt un lopejs

jeb kopeja koleeru febrgu nedabuhs, tilai tam jafargahs, ka lahda bruhzite jeb jehla weeta nenahl ar flimneeka astnim jeb islahrijumeem fadurshana; turklaht jari kopejam wisi aiffargashanahs lihdseli ja-eewehro, ko minejam.

Joku raksts,

(to kahds wejs draugs Dukim rakstijis.)

Ilgu laiku ne-efmu tew sinamu darijis, kur es paliku, jo ko tad lai arween rakstu, kad nekass swarigs naw gadijees peedshwot. Tad nu tew ihfuma waru aprakstih to laika-starpu, kamehr no tewis schkibros.

Pa Widsemi zetodams, paliku pawisam flims, braukdams pa labeem, bet wairak flitteem zelcem. Tu warbuht doma, kad Widsemē tilpat labi zeti ka pee tewis, — naw teefa, teifschu ka efmu redsejis. Daschās weetas ir gan grantes jauzama laikā tee leelakee almintini fagrabbti tšchupinās zetmalā, bet ar laiku isbrauz un wairak ganu-behri tos ismehta. Gauschi mas (zil atminu weenā pagastā) ir eewests, tos leelakos akmenus sawahkt un norakt turpat us leelzeta, kur ari dauds gadus newajadschēs grantes kaisiht, bet wairak juhdses atradisi kreetnus akmenus us leelzeta widu, pat Maja mehnesi, laime kad bija federu rati, tad wehl war pa bagato un mahzito lauschu widu zauri tift.

Bajaras-swehtlus swehtiju salumōs, kur ar saweem draugeem isbrauzam pee tā nosaulka flana-kalna un welna-pagrabā. Zauka isflata, bet til noscheloju, ka mehš tilai trihspadšmit Latweeschu tur bijam; ziti, simteem skaitli, lihahs waj ari bija Bahzeeschi, jo no drehbehm newareja schkirt, tapat no walodas katriš un katra leelahs sewi zitādi faultees kā pateest ir, jo meitās (neprezetas kundses) nedrihtsteja faukt par mamselchm un par kundschm ari ne, jo pa muischahm kundses dšhwojot, bet par freilenehm, jo gan schahs ar dšhmitahm freilenehm kopā brauzot un ari freilenu klasi efot zauri gahjuschas.

Biju ari kahdam sawam radineekam lihdsi prezibās, bet kā mums tur isdewahs, Dukiht, kad tu simatu! proti mehš aishrauzam deenā, noteiktā deenā, kuru bruhste bija pate noteikuse. Wifs buhtu labi, bet deefin, kas mahjas mahtei bija prahtā nahjis, ta muhs it rupji usrunaja, lai leelot meiteni meerā, schai jaw weena pate deenast-neeze ween efot (bija radineeze), turklaht peeminedama, waj tee efot prezineeki, kas tā tuhlin pagehrot ja-wahrdū, kad ne naksniu ne-efot papreeschu parunajuschēes. Melikamees ilgi sobotees, laidam projam, ka put ween us zitureeni, kur muhs peenehma un pehz tam drihs kahsas noturejam.

Tur wehl walda weza mode, pa naktim aplahrt eet „meitās.“

Man gadijahs ari klaht buht, kur kahdā weetā teefu tureju, proti fuhdschjabs par sagshanu un goda-laupishanu. — Prabhwa bija tahda: kahds tureenas semneeks apfuhdschja sawu kaiminu par seena-sagli. Zaur trim leezineekem attaisnots wihrs nebija ar to ween meerā, ka naw wainigs, bet pagehreja fodiht fuhdschetaju par goda-laupishanu un nepateefahm deenahm pee teefas nahkot. — Apstille prahwneekus nahkt zetortdeenu.

Alnahkufchi attaisnotajs un kahdi ziti, bet fuhdschetaja naw. Zapagaida, faka skrihwēris. Pagaida lihdsi pulkstien 6 pehz pusdeenas. Naw, lai nahkt zetortdeenu, fauz skrihwēris. Zetortdeenu kahdi leezineeki ir, attaisnotajs ari, bet nu jaw ir pulkstien 10. „Wehlu nahkufchi“, faka skrihwēris, „schodeen tos preekschā nenemš, kas pehz pulkstien 8 peeteikuschēes; nahkt zetort-

deenu.“ Tad nu ir wisi klaht, bet pehz 8 stundu gaidishanas fuhdschetajs aiseet us turpat buhdamo krogu un sawellahs tā, ka newar runahkt. — „Peedsehroschos newar teefahkt,“ faka skrihwēris, nahkt zetortdeenu. — Zetortdeen atkal wisi klaht 8 no rihta. — „Schodeen behres teefas mahjā“ faka skrihwēris, „nahkt zetortdeenu.“ Alnahkufchi atkal pagaida lihdsi pulkstien 6 pehz pusdeenas, leezineeku naw. — Man bija ja-aishbrauz, nesinu, kā schihs prahwas beidsahs.

Brauzu pehz ilgeem gadeem gar sawu wezu dšhmitenes basnizu, akurahkt ta pati, lai gan jaw toreis preeksch kahdeem 25 gadeem sahla preeksch basnizas pahrtaischanas labu kapitalu wahkt. Pee otras basnizas atkal sawesti gul akmini sahles paschepuschēes, laikam kaunahs no garam brauzejem, jo kā redseju, gut wini wairak gadus, jo kreetni nosuhnojuschēes — newareju aprehklnahkt, waj buhwēs basnizu paschu, waj fehtu tai aplahrt, jo abas ir beiguschahs. Ne-tahlu pabrauzis atradisi maktigu mahju (labaki muischu waj pili), ko par krogu fauz un kur dauds simts rublischi newajadschi preeksch buhwēs isdoti, waj tos newaretu basnizai par labu isleketot. Warbuht ari tureenas laudis reis sawu basnizas buhwi grahbs rokā un tad istaifihš kreetnu ehku. To paschu es zeru no sawas dšhmitenes, jo ari manas kapeikas tur guf.

Us preekschu gribu tew aprakstih, kā mehš te dšhwojam. Tawš draugs

Maudulis.

Wehstule „Mahjas weefin.“

Waj sini, mihtlais „Mahjas weefin,“ kas pee mums us laukeem notizis? Pee mums nesen bija karfch. Seema zihnijahs ar mihto wafarinu un ari bija uswarejuse. Nu pati apwilufe baltus swahrkus, guf aish muhsu durwim it faldā meegā. Nu, kas schai: panehmuse gutu no seedu mahfas wafarinaš, apse-gufe garo balto wilaini, wina fnausch kā wezais lahjis. Blehde wina ari ir: folijahs drihs aiseet, bet kas to dos! Laikam buhs palikufe par gruntineegi, bet newis par weefi. Lai buhtu palikufe, kaut buhtu tahda pate laba, kā bijuse wafarina, bet schi jaw ne us pusi tahda. Mahdahs koti nikra, atplehtufe brihnum platu muti un puhfch til aukstu dwašchu, ka ne labprahkt no „Sila krodšina“ newar us mahju tapt, grubfch no zeta grahwi un kad tu buhtu deefin kā luhdsis. Laikam kautinā pametufe kahdu pirktu un — tad grib to no mums ar waru atkal dabuht. Bet — kas tew, kad mehš ko gribam, tad mums tas ir japehrt. Pat Sila krodšineeks ne to paschu kartupeku drappju bes diwi kapeilahm nedod un kaut tu buhtu lehjis waj us krahfnes. Tahdas leelas behdas, mihtlais „Mahjas weefi“ schi balta seema mums ir atwedufe, neween panemdama seedu mahfai, wafarinai, winas daito uswalku, bet ari mums peelipufe kā posts. Mums gribot negribot ja-issauz:

- Kam tu nahzi seemeliti
- Ar wafaru zihnitees!
- Kaut mehš buhtu redsejuschji,
- Mehš buht' tewi aishsinuschji.
- Mehš buht' tewi aishsinuschji
- Ar rofischu seedineem;
- Ar rofischu seedineem,
- Ar salahmi lapinahm.

Al kahdas leelas behdas deht seedonites, wafarinaš! Bet lai paleel. „Pehz behdahm rahdahs preeki,“ tapat kā pehz leetus fpihd faule. Mehš jaw sinam, kas buhs, buhs atkal karfch. Jaw luhgshanas grahmata efot dota no weena

stipra karotaja, kas buhschot zeltees un seemeli aishnemt, tā ka tas brehkdams un waimanadams noslibfshot juhra. Sihstais.

Mahjas weeta.

„Kur tawas mahjas?“ prassju
 Es behnam, kas eefsch sahles
 Ar pukehm un ar taurinu —
 Tur dšhina sawas spehles.
 „Man mahjas ir, kur pukēs sech
 Un taurini kur skraida;
 Kur putni jauki gaisā dšheed'
 Un kur til preeks man gaida.“
 „Kur tawas mahjas?“ prassju
 Es meitai, kas eefsch preeka
 Sakehrusees ar bruhiganu.
 Ta neteiza neneeka;
 Bet winaš azis teiza gan
 Un spiguloja koschi:
 „Scha wihra firds ir mahjas man,
 Us to palaischos drofchi.“
 „Kur tawas mahjas?“ prassju
 Es firmgalwim, kas lehnā
 Tur staigaja par eeļu,
 Tur kuplā koku ehnā.
 Us mani stihwi skatotees —
 Winsch rahdija us augfchu:
 „Tur debefis, kur mahjo Deewš!
 Tur kahdā deenā braufschu.“ N. B.

Wandas-papihru zeno.

Rigā, 30. Oktobri 1880.

P a p i h r u		prassja	massaja.
Rusimperialš gabalā	8,15	r.	8,12
5 proj. bantbitetu 1. islaib.	95 1/2	„	95 1/2
5 „ „ 4. „	92 1/2	„	92 1/2
5 proj. instrij. 5. aish.	—	„	93 1/2
5 „ prehmiju bitetes 1. emif.	217 1/2	„	216 1/2
5 „ „ 2. „	212	„	211 1/2
5 „ konf. 1871. g. aish.	136 1/2	„	135
Peterb. 5 proj. pilf. oblig.	—	„	—
Kreewu sem kred. 5% kiblu-fšhm.	127	„	126 1/2
Scharlowas semf. 6 proj. kiblu-fšhm.	98 1/2	„	98 1/2
Rehwales and. bantas afj.	—	„	—
Rigas kom. bank. afj.	262	„	—
Reel. Kreew. dšfšj. afj.	254	„	253 1/2
Rig.-Din. dšfšj. afj.	152 1/2	„	152
Din.-Wit. dšfšj. afj.	—	„	164 1/2
Warsch.-Terep. dšfšj. afj.	133	„	—
Dreles-Wit. dšfšj. afj.	—	„	169
Rib.-Bolog. dšfšj. afj.	77	„	76 1/2
Wast.-Brest. dšfšj. afj.	—	„	—
Baltijas dšfšj. afj.	—	„	114 1/2

Deewa-kalposchana Rig. basnij.

Dindesmitā swehtb. p. trishm. fiv.

Jehtaba basnizā	Spreidkis plfš	10 m. fof.
Petera basnizā	12 igau. m. Bind.	10 Mag. Luffens.
Domes basnizā	6 m. Poelchā.	10 m. Bentfch.
Jahnu-basnizā:	2 m. Werbatas.	9 latw. m. Beyrich.
Gertrudes-bas:	2 latw. m. Walter.	9 wahj. m. Hilde.
Jesūs-basnizā:	10 latw. m. Hafen.	2 w. m. Bergmann.
Martinu-basnizā:	10 latw. m. Stard.	—
Trishween-basnizā:	10 wahj. m. Fromm.	—

Tirgus simas.

Kad diwi deenas bija eestahjees mihtis laifs, tad atkal sahla salt un ar kamanahm brauz ka schwahj ween; tomehr tugoschana wehl eet naigi us preekschu.

Par labibas tirgoschānu runajot jafala, ka ar rudseem un ausahm andele brangi weizahs. Par Kreewu 120 mahrz. sm. rudseem massaja preeksch aishwechanas us ahrfemchm 156 kap. pudā. Par ausahm massaja zaur zaurim pudā 94 1/2 lihdsi 95 kap. Par feschī-kanschu 100 mahrz. sm. meescheem prassja 124 1/2 kap. un folija 121 kap. pudā. Par pudu kamepeju sehllu massaja 124 1/2 f. Pawisam ir eewesti kahdi 163,000 maifš un sapakatas kahdas 125,000 muzas.

Lihdsi 30. Okt. pee Rig. atnahkt. 2778 fugi; aishgahj. 2655 fug-

Sludinajumi.

Tas wifulabalas, jaunus modes, kantiqas un plakonas Sweedru-semes buhw-naglas, la brufu, dubult-, latu- un puolatu-naglas, pee luraam eelfch pilnas fates neweena flista jeb bralas nagla naw atronoma, tapat ari wehl tabs flawejamas Englandes un Belgijas-semes schindelu jumtarorechanas, dreimanu- un sedlenecku-naglas, lapara un spjaltera jeb zint-naglas preelfch fugu buhwmeistareem, teel wairuma la majuma par taifnu malfu pahrdotas tai

weenteesiga wifu wezaka un gruntiga

J. Redlich Englifchu magasine.

Th. Blöther'a

ihpafchi preelfch muhfu wajadibahm konstrueetas

stiftu = fulamas = maschines.

Biegler un beedr., Chartowa, Riga, Loozaja, Jel. prosp. Nr. 22. pilsf. Kalku-eele Nr. 6. leela eela Nr. 6.

Trihodesmit lehtuo

buhw-grunts gabalus,

Torna lalna pee Bauflas zeka, 300 kwadrat-afes leelumä, uf wehleschanos leelatus, pahrdod pee weglatas nomatfashanas un par it semu grunts zint

Georg Thalheim.

Kantoris: Kerlowius mahja pee rahtufcha.

Ceseetas

Widsemes Dseefnu-grahmatas

pa wifadahm zenahm ir dabujamas manä Latweeschu grabmatu-bode, Riga pee Behtera basnizas.

Tepat ari dabujamas wifadas

skolas-grahmatas,

la Wahju un Kreewu walodas-, rehken-, bihbeles-stahnu-, katkismes-, geografijas- un zitas finibu grahmatas.

Ernst Plates.

Behstis

pee jelta

pakawa

cepretim apteekim, Korrad f. mahja, peedahwaju wislabalos Anglu auschamos deegus, wadmalu un pswadmalu, odes drehbes, wifadus latatus, gumijas galofchas un siltuma sabbasus, seepu sahles un daschadas pehrwes, tehlanda leetas, siltas prezes, sintes, armonikas un wisoles, labu aitu wilnu un wehl zitas pee saimnezibas derigas leetas par lehtaku tirgu. Mahzkelis war turpat ar labahm stolas mahzibahm weetu dabuht. Ar augstzeenichanu

A. Pouzit.

Alojas-Ungurpilo Meschurga zepli ir isdedinati un dabujami.

Balsams

pret matu iskrifchanu un galwas-ahbas plauslabu, no dascheem abstehm pahrbaudits un par labu atrasts libdselis, ir dabujams

leela Wintz-eela Nr. 1, wilnas-bode.

Kafao mijas

pahrdod pa 10 kap. mahrz. leelaja Sinder-eele Nr. 17.

3. Sinder-eela 3.

Wifas sortes papirosu, tabakas un zigaru

no Saatschi un Mangubi, Brahtem Egis, Schopfer'a Lasern'a fabrikahm u. t. pr. teel pa fabrikas zenahm pahrdoti pee

3. Sinder-eela 3.

Sirgu-jaghi

u. t. pr. beeshi ween eelaufchahs sirgu-stahs un ziläs weetas, dascham labam saimneelam leelu stahdi pabaridami. Lai no tahdahm eelaufchahanahm buhtu bihis eephejams isfargatees, ir pehdejä laika isgudrota tabda atflehga, luru newar ulaust. Scho atflehgu war apstatibt Bahrdagawä pee R. Stahbusch t. Tikai pasihstameem seb zaur pasihstameem usdotem zilwekem tiks atflehga rahdita.

Behstis.

Tas uf leelabs eelas pee sirgu platscha budams Lauwas-krogs (faulds Schmidt's krogs) teel no 1. Janwara 1881 isibrets. Tuwalat sinas tani pascha mahja pee mahjas ihpafchneela.

Fuhrmanu dshwoflis

ar nota ruhmi ir isibretjams uf Lubahns leelzeka aif Bahna wahrteem, pahri dselsjelam Nr. 140.

Weenas cepirtas mahjas netahi no Dobeles, ir pahrdodamas. Mahtas las sinas pee C. Zurschewit, Kramer-eela Nr. 4, wihnuft.

Weenas weenjughu kamanas un weens tirgus andeles-galds ar swareem ir pahrdodami Dinaburgas-eela Nr. 76, pee Peterhoff.

Labas saufas

mubrnecku needres

pahrdod Ed. Rietemann un beedr. Peterb. Abr-Riga Kalku-eele Nr. 11.

Lafatus

wilnainus, sibda un pusfibda, krahgas un manschetes, dahmu-ichales, krawates preelfch lungeem, samt, atlasu, franas, apschuhnumus (beszes), sibda un wilnaina leetus-schirmjus, bantes, spizes u. t. pr. u. t. pr. peedahwa leela iswehle

Kahu un Herzenberg,

Kunqu-eele Nr. 1, konsula Ramarina namä Lehtas bet nenodinjelamos zenas.

Mielnu fashimiru,

ripsu un sibda-drahnas dabuja leela iswehle un peedahwa par lehtahm zenahm

J. Mitschke,

pee rahtufcha.

Rigas Latweeschu beedribä.

Swehtdeen, 9. Now. plstf. 8 walarä.

Konzerte

ar Dreschinski t. un no wairaf kreetneem spehkeem fastahdita diletantu lora laipnu peepalidhsibu.

Usweschana nabl:

"Pulstena dseefnu." Laizigs oratoriums no A. Romberg.

"Tschigani." Rapsodija wairaf dseedajumos no S. Beder.

Uf scho konzertu laipni eeluhf

A. Ore.

Rigas Latw. beedr.

Sestdeen, 8. Now. 1880.

Mafku balle.

Kahrtibas komifita.

Konzerte.

Ar weetigo foru un Rigas diletantu kwartetes laipnu peepalidhsibu

Zschlied: pirmdeen, 10. Nowemberi, Kolkneje: swehtdeen, 16. Nowemberi.

Behz tam:

balle.

Cefahlums pulsten 5 walarä.

Uf scheem konzertem laipni eeluhf

A. Ore.

Geradees telsh

ir 6. Oktoberi sch. g. Abdahju wezaja Rau-tsch-kroga un turpat pret isdojchanu ailibdsif-nashanu un staidrahm peerahdsichanahm sa-nemams.

Nadeem un pasihstameem ta behdu wehsto, ta mans firsnigi mihlots wihro un muhfu brahlis

Peter Rosenberg

pehz ilqas, aruhtas silimibas 26. Oktoberi, Deewa weera aifgahsis. Melaisa paglabaschona notifs swehtdeen, 2. Nowemberi, no Solderajas muifchas plstf. 1 uf Dinamindes kapeem.

Dikli apbehdinata atraitne, brahli un mahsa.

Ka faderinateem:

Wihgar tu Lecuei ar Stihpnecku Pahwulu wehleju:

No Franscha wils lai flatabs schehligi, Ka Tufnat, Nahras ajo muhshigi. Tahlbalda.

P. M. Jhdsei un P. J. Kgam.

Lai Pilels sebus Robina Uf teem, - las midlajo firdis skumdina! Potrimpin, dod bagattibu, Raunibi, firdim mihibu!

Usaizinajums.

Tee zilweli, lwei pee nelaisa eltermanu G. Molien'a vogloboschanas la leezineeti bija flabt pee labda statitaja sawangoschanas pee Behtera basnizas, teel zaur scho laipni luhgti, d r i h j u m ä peeteilties Teatera bulwari Nr. 9, korteli 29.

Kod tas schejeenes Dstikken mahjas peedshwotajs

Mikel Sarin,

wina seewa Trihne, lweem pascheem behrna nam, ir Dstikken mahjas pusfaimneela Zahu Grabwelsin un wina seewas Annas dehlu Koheli, 8 gadus wezu, fewim par dehlu peenehmuschu un to pee schids teefas 18. Septem-beri sch. g. protokoli sem Nr. 232 lufschu norakstibt, tadeht top wift tee, sam pret scho adop-teereeschanu buhtu labda pretoschanahs, usaizina-ti, 6 mehneschu laika, no apalscha rakstitabs deenas flaitot, t. i. libds 10. Awrilim 1881, pee schejeenes wasfse-teelas usdotees, wehlatas pretoschanahs wairs nellausfhs, bet adopteere-schana paliks spehla.

Daugulu wasfse-teefä, 10. Oktoberi 1880.

Preelfschebetajs: J. Wufan.

Strihweris: J. Sivote.

Keschu-pulstienus fudr. u. selta, seenas-pulstienus, kehdes fudr., talmi- u. jaunfelta, atflehdinas fudraba, talmi- un jaunfelta, gredsenus fudraba un selta, Warschawas jaunfudraba prezes,

la: karotes, lukturus u. t. j. pr. dabuja no jauna un pahrdod sem apgalwoschannu un par loti lehtahm zenahm

pulstienu-taifitaju meistrara

L. Rosenthal'a

pulstienu = bode,

13 Sinder-eela 13.

Pulstieni un selta leetas teef jem apgalwoschannu sataifiti.

Skolas maise

Il. dala jeb nosaulka farlana, ir wehl dabujama

Kapstina grahmatniza

leelaja Kehninu-eele Nr. 10.

Jaunu subitijumu dabuja un peedahwa ar apgalwoschannu uf 2 gadeem wifadus keshas-pulstienus no 7 rubl. fadlot, la ari galda-un seenas-pulstienus, kehdes un atflehgas par loti lehtahm zenahm,

D. W. Maurach, pulstienu taifitajs,

Teatra bulwari Nr. 8, prestim linu-swareem. Pulstieni teel kreetni un lehti sataifiti.